

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/5/2021
Identifikačné číslo spisu:	9512100097
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:9512100097.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Pavla Farkaša, JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Petra Štífta, v trestnej veci obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G. a spol. pre pokus pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 20. mája 2022 v Bratislave dovolanie obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2018, sp. zn. 3 To 10/2015, a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G. sa odmieta.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „súd“) rozsudkom zo 17. februára 2015, č. k. PK-2T/23/2012-6336 uznal obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G. za vinného (spolu s obvineným JUDr. U. M.) z pokusu pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ spoločne predstierajúc, že sú oprávnení konať v mene obchodnej spoločnosti S.. a.s., vystupujúc v jej mene, Mgr. Ing. Mgr. G. G. ako údajný predseda predstavenstva a JUDr. U. M. ako údajný člen predstavenstva dňa 4. júna 2009 v Č. H. na ul. Q. A. XX v F. X súdnej exekútorky JUDr. B. U. a konateľovi obchodnej spoločnosti I. F., s.r.o. preukázali svoje oprávnenie konať za spoločnosť S. a.s. predložením listiny označenej ako „Zápisnica z rokovania mimoriadneho valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti S. a.s., konaného 29. apríla 2009 v rekreačnom stredisku Q. U. - Hotel U.“, napriek svojej vedomosti, že :

- na konanie mimoriadneho valného zhromaždenia neboli splnené zákonné podmienky,
- doručením mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky dňa 23. apríla 2009 došlo tohto dňa zo zákona k odkladu vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 36

Cbr/14/2008 z 30. marca 2009, pričom skutočnosť, že sa tak stalo zo zákona, zamlčali súdnej exekútorke i konateľovi spoločnosti I. F., s.r.o., na základe čoho prítomná notárka odmietla osvedčiť priebeh mimoriadneho valného zhromaždenia - nejednalo sa preto o mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti S. a.s., pričom túto skutočnosť obžalovaní rovnako zamlčali súdnej exekútorke i konateľovi spoločnosti I. F., s.r.o.

- rozhodnutia na mimoriadnom valnom zhromaždení neboli schválené akcionárom spoločnosti S. a.s. - Slovenskou republikou, v zastúpení Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, ktorý ako jediný preukázal oprávnenie vykonávať na mimoriadnom valnom zhromaždení práva akcionára v súlade so zákonom a stanovami spoločnosti S. a.s.

- Mgr. Ing. Mgr. G. G. sa nestal predsedom predstavenstva a JUDr. U. M. sa nestal členom predstavenstva spoločnosti S. a.s.

a následne podpísali Exekútorský zápis č. Exz 109/2009, v ktorom spoločnosť S. a.s. uznala neexistujúci dlh voči I. F., s.r.o. vo výške 12.684.021,81 Eur a zaviazala sa zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 300.000,- Eur, ak nebude dlžná čiastka uhradená do 10. júna 2009 a súhlasila s priamou vykonateľnosťou exekútorského zápisu, ak dlh nebude zaplatený do 10. júna 2009, čo malo za dôsledok vedenie exekúcie na majetok spoločnosti S. a.s., keďže na základe tohto exekučného titulu bola na návrhy I. F., s.r.o. Obvodným súdom pre Prahu 2 uznesením z 20. augusta 2009, č. k. 20 Nc 1254/2009-13 nariadená exekúcia na majetok spoločnosti S. a.s. na uspokojenie pohľadávky v čiastke 12.684.021,81 Eur, ktorá bola uznesením Mestského súdu v Prahe z 28. augusta 2013, č. k. 39 Co 165/2010-985 zastavená, v dôsledku čoho zadržané platby od spoločnosti S. a.s. vo výške 12.684.021,81 spoločnosti I. F., s.r.o. poukázané neboli a Obvodným súdom pre Prahu 2 uznesením z 2. apríla 2010, č. k. 20 EXE 572/2010-8, nariadená exekúcia na majetok spoločnosti S. a. s. na uspokojenie pohľadávky v čiastke 300.000,- Eur, pričom zadržané platby v uvedenej výške spoločnosti I. F., s.r.o. taktiež poukázané neboli,

2/ spoločne predstierajúc, že sú oprávnení konať v mene obchodnej spoločnosti S. a.s. vystupujúc v jej mene, Mgr. Ing. Mgr. G. G. ako údajný predseda predstavenstva a JUDr. U. M. ako údajný člen predstavenstva 4. júna 2009 v Č. H. na ul. Q. A. XX v F. X súdnej exekútorke JUDr. B. U. a konateľom obchodnej spoločnosti Z. F. F. X. preukázali svoje oprávnenie konať za spoločnosť S. a.s. predložením listiny označenej ako „Zápisnica z rokovania mimoriadneho valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti S. a.s., konaného 29. apríla 2009 v rekreačnom stredisku Q. U. - Hotel U.“, napriek svojej vedomosti, že :

- na konanie mimoriadneho valného zhromaždenia neboli splnené zákonné podmienky,

- doručením mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky s návrhom na odklad vykonateľnosti na Najvyšší súd Slovenskej republiky 23. apríla 2009 došlo tohto dňa zo zákona k odkladu vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 36 Cbr 14/2008 z 30. marca 2009, pričom skutočnosť, že sa tak stalo zo zákona, zamlčali súdnej exekútorke i konateľom spoločnosti Z. F. F. X., na základe čoho prítomná notárka odmietla osvedčiť priebeh mimoriadneho valného zhromaždenia - nejednalo sa preto o mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti S. a.s., pričom túto skutočnosť obžalovaní rovnako zamlčali súdnej exekútorke i konateľom spoločnosti Z. F. F. X.,

- rozhodnutia na mimoriadnom valnom zhromaždení neboli schválené akcionárom spoločnosti S. a.s. - Slovenskou republikou, v zastúpení Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, ktorý ako jediný preukázal oprávnenie vykonávať na mimoriadnom valnom zhromaždení práva akcionára v súlade so zákonom a stanovami spoločnosti S. a. s,

- Mgr. Ing. Mgr. G. G. sa nestal predsedom predstavenstva a JUDr. U. M. sa nestal členom predstavenstva spoločnosti S. a.s.

a následne podpísali Exekútorský zápis č. Exz 110/2009, v ktorom spoločnosť S. a.s. uznala neexistujúci dlh voči Z. F. F. X. vo výške 179.250,69 Eur a zaviazala sa zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10.000,- Eur, ak nebude uznaná dlžná čiastka uhradená do 10. júna 2009 a súhlasila s priamou vykonateľnosťou exekútorského zápisu, ak dlh nebude zaplatený do 10. júna 2009, čo malo za dôsledok vedenie exekúcie na majetok spoločnosti S. a.s., keďže na základe tohto exekučného titulu bola na návrh Z. F. F. X. Obvodným súdom pre Prahu 2 uznesením zo 16. decembra 2009, č. k. 20 Nc 2391/2009-

27, nariadená exekúcia na majetok spoločnosti S., a.s. na uspokojenie pohľadávky Z. F. F. SE v čiastke 179.250,69 Eur a zmluvnej pokuty vo výške 10.000,- Eur, ktorá bola uznesením Obvodného súdu pre Prahu 2 z 25. augusta 2010, č. k. 20 Nc 2391/2009-387 v spojení s uznesením Mestského súdu v Prahe zo 7. marca 2011, č. k. 39 Co 365/2010 zastavená, v dôsledku čoho zadržané platby od spoločnosti S. a.s. vo výške 189.250,69 Eur spoločnosti Z. F. F. X. poukázané neboli, pričom týchto skutkov sa dopustili s cieľom obohatenia obchodných spoločností I. F., s.r.o. a Z. F. F. X., ako aj Q. X., s.r.o. a prepojených právnických osôb a fyzických osôb dlhodobo sa prezentujúcich ako akcionári spoločnosti S. a.s. a to ku škode obchodnej spoločnosti S. a.s. v celkovej výške 13.173.272,50 Eur.

Súd prvého stupňa za to obvinenému Mgr. Ing. Mgr. G. G. uložil podľa § 221 ods. 4, § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia [§ 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Tr. zák.]. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 3 (troch) rokov.

Súčasne súd prvého stupňa obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G. (spolu s obvineným JUDr. U. M.) podľa § 285 písm. g) Tr. por. oslobodil spod skutku č. 3 obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) z 23. júla 2012, č. k. VII/2 Gv 233/09-98 pre skutok kvalifikovaný ako čiastkový útok pokračovacieho pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť tak, že

po vzájomnej dohode predstierajúc, že sú oprávnení konať v mene obchodnej spoločnosti S., a.s. vystupujúc v jej mene, Mgr. Ing. Mgr. G. G. ako údajný predseda predstavenstva a JUDr. U. M. ako údajný člen predstavenstva dňa 4. júna 2009 v Českej republike v Prahe na bližšie nezistenom mieste bez právneho dôvodu vystavili vlastnú zmenku za S., a.s. na rad obchodnej spoločnosti I. F., s.r.o. na zmenkovú sumu 12.984.000,- Eur splatnú 25. júna 2009 v Brne, čím S., a.s. zaviazali k zaplateniu zmenkovej sumy, ktorú I. F., s.r.o. uplatnila 19. marca 2010 na Krajskom súde v Brne Návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu na zmenkovú sumu 12.984.000,- Eur s príslušenstvom, nakoľko jej nebola zaplatená, pričom uznesením Krajského súdu v Brne z 2. septembra 2010, č. k. 21 Cm 88/2010-20, bolo konanie z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené, v dôsledku čoho k zaplateniu vymáhanej zmenkovej sumy vo výške 12.984.000,- Eur spoločnosťou S., a.s. nedošlo,

pretože prokurátor na hlavnom pojednávaní podľa § 239 ods. 2 Tr. por. ustúpil pre tento skutok od obžaloby.

Súd podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal poškodenú spoločnosť S., a.s. so svojim nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 21. marca 2018, sp. zn. 3 To 10/2015 podľa § 319 Tr. por. zamietol (o odvolaní spoluobvineného JUDr. U. M. rozhodoval najvyšší súd v samostatnom konaní).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal obvinený, prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Sergeja Romžu, dovolanie, ktoré oprel o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, z ktorých vyvodzoval i porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na prípravu obhajoby podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru a práva na riadne dokazovanie podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

Obvinený namietol odmietnutie súdu prvého stupňa vykonať navrhované dôkazy na hlavnom pojednávaní konanom 6. mája 2014 z dôvodu, že boli nepodstatné pre rozhodnutie. Návrhy smerovali k

objasneniu skutkových okolností, ktoré bližšie špecifikoval. Súd prvého stupňa pritom relevantným spôsobom neodôvodnil odmietnutie návrhov. Neperfektnosť v postupe súdu pri rozhodovaní o rozsahu dokazovania sa premietla v neúplnom a nesprávnom skutkovom zistení, vykazujúcim znaky arbitrárnosti a neústavnosti. Zamietnutím všetkých návrhov obhajoby a vykonaním dôkazov navrhovaných prokurátorom súd negoval zásadu rovnosti zbraní. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutia ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

V ďalšej časti obvinený vzhliadol porušenie svojich práv v nerefektovaní odvolacieho súdu na návrh obhajoby o doplnenie dokazovania výsluchom znalca MUDr. Kvetoslava Moravčíka k obsahu ním vypracovaného znaleckého posudku č. 22/2017, ktorý obhajoba obstarala na margo znaleckého posudku č. 1/2018 MUDr. Juraja Lexmanna, ktorého pribral do konania odvolací súd. Odvolací súd upustil od výsluchu predmetného znalca pre jeho neúčasť na verejnom zasadnutí. Znalecký posudok bol prečítaný ako listinný dôkaz, pričom rozpory s druhým znaleckým posudkom odvolací súd odstraňoval vypočítaním MUDr. Juraja Lexmanna k záverom oboch znaleckých posudkov. Obvinený sa nestotožnil ani s odôvodnením postupu v napadnutom uznesení, keď odvolací súd neobjasnil dôvod upustenia od osobného výsluchu znalca MUDr. Kvetoslava Moravčíka, pričom zmaril možnosť procesného poučenia znalca podľa § 144, § 145 Tr. por. a § 347 Tr. zák., jeho výsluchu, konfrontácie oboch znalcov k záverom znaleckých posudkov a odstránenia rozporov zo záverov znaleckých posudkov v zmysle § 146, resp. § 147 ods. 1 Tr. por. Pritom dôkladné posúdenie stavu obvineného bolo potrebné z dôvodu, že pri väzobnom rozhodovaní vyšlo najavo, že obvinený trpí duševnou chorobou, ktorá nastala po spáchaní činu, v dôsledku ktorej nie je schopný chápať zmysel trestného konania, a preto bol dôvod na prerušenie trestného stíhania podľa § 283 ods. 1 Tr. por. Na margo rovnosti znaleckých posudkov poukázal na rozhodnutia ESLP. Zároveň obvinený vyjadril názor o zaujatom negatívnom postoji odvolacieho súdu k dôkazom obstaraným obvineným pre favorizovanie druhého znaleckého posudku. Postupom odvolacieho súdu vznikli dôvodné pochybnosti aj o rozhodnutí o vine obvineného, t. j. že rozhodnutie nebolo výsledkom vopred prijatého záveru.

Podľa obvineného bolo porušené právo na obhajobu aj z dôvodu, že skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, zakladal povinnú obhajobu v zmysle § 37 ods. 1 písm. c) Tr. por. Obvinenému bola pozastavená činnosť advokáta, čím mu zanikol jediný príjem, preto žiadal o ustanovenie obhajcu. Obvinenému bol ustanovený JUDr. Milan Roll so sídlom vzdialeným viac ako 400 km, ktorý pre pracovnú vyťaženosť a vzdialenosť žiadal o zbavenie povinnosti obhajovania. Súd jeho žiadosti nevyhovel. Obhajca napriek žiadostiam obvineného nemal v prípravnom konaní žiadne návrhy na dokazovanie, nenaštudoval si spis a až následne si ho dal prefotiť. Ustanovený obhajca bol teda pasívny, pričom súdom bol oslobodený od povinnosti obhajovania až na základe tretej žiadosti. Obvinenému bol ustanovený nový obhajca JUDr. Pavol Hos, s ktorým sa stretol len raz v rámci verejného zasadnutia pri predbežnom prejednaní obžaloby a ktorý obvinenému avizoval žiadosť o oslobodenie od obhajovania. Súd o jeho žiadosti rozhodol dodatočne. Aj ďalší ustanovený obhajca JUDr. Ľuboš Kizivat hneď prvým úkonom oznámil žiadosť o oslobodenie od obhajovania. Súd žiadosti nevyhovel a ustanovený obhajca následne realizoval obhajobu formálne a pasívne. Keďže právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, bolo povinnosťou súdov nižšieho stupňa dôsledne vyhodnocovať jeho naplnenie a reflektovať na námietky obvineného. Aj podľa názoru ESLP má byť právo na obhajobu efektívne a nie iluzórne, pričom štát má pri zlom výkone obhajoby dve možnosti - výmenu obhajcov alebo prinútenie advokáta poskytovať riadnu právnu pomoc. Obvinený na podporu svojich tvrdení poukázal na viaceré rozhodnutia ESLP. V prejednávanej trestnej veci však sudy zvolili nečinnosť.

Z dôvodu odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obhajobou došlo podľa obvineného aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Vzhľadom na uvedené obvinený dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon v ustanoveniach § 1 Tr. por., § 2 ods. 1, ods. 2, ods. 7, ods. 9, ods. 10 Tr. por., § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 Tr. por., § 37 ods. 1 písm. c) Tr. por., § 146 Tr. por., § 147 ods. 1 Tr. por., § 228 ods. 2 Tr. por., § 283 ods. 1 Tr. por., § 319 Tr. por., čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) dohovoru v neprospech

obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G.Š.. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté rozhodnutia a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. najvyššiemu súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol. Zároveň podľa § 380 ods. 4 Tr. por. prerušil obvinenému nariadený výkon uloženého trestu odňatia slobody na čas rozhodnutia o podanom dovolaní.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopis dovolania na vyjadrenie prokurátorovi a poškodenej spoločnosti S., a.s.

Svoje právo využil poškodený, podľa ktorého neboli splnené dôvody dovolania. Boli dodržané procesnoprávne podmienky a obvinený tvrdenia o údajnom porušení svojich práv nepreukázal. Dovolanie obvineného preto navrhol odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., § 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd na úvod pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávnych väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Obvinený vyvodzoval porušenie práva na obhajobu z nevykonania navrhnutých dôkazov. Takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (ani žiadneho iného). Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Tr. por.) [bližšie R 116/2014-I].

V nadväznosti na to je potrebné poukázať na skutočnosť, že súd prvého stupňa akceptoval množstvo návrhov na dokazovanie, resp. jeho doplnenie (vrátane návrhov obvineného), pričom navrhnuté dôkazy

podrobne zhrnul na hlavnom pojednávaní konanom 1. apríla 2014 (č. l. 5990 - 6000) s tým, že uviedol, ktoré už vykonal; niektoré zamietol, lebo boli preukazované inými dôkazmi (napr. vyžiadanie kópie hromadnej akcie emitenta S. na 931 ks akcií s vyznačeným rubopisom) alebo nevykonateľné (napr. vypočutie svedkyne Ing. O. S. k doručeniu uznesení najvyššieho súdu, ktorá však odmietla na hlavnom pojednávaní vypovedať); na vykonaní niektorých obhajca obvineného netrval, keďže už boli vykonané, aj keď iným spôsobom (napr. namiesto konfrontácie medzi svedkom JUDr. P. O. a obvineným sa uskutočnil výsluch svedka za účasti obvineného, ktorý mu kládol otázky). Na záver predmetného hlavného pojednávania obhajca obvineného prečítal listinné dôkazy - protokoly o odovzdaní, prevzatí a zničení hromadných akcií z 8. apríla 2009 a 20. apríla 2009, ktorých vykonanie navrhol na č. l. 5992. Obvinený na hlavnom pojednávaní konanom 6. mája 2014 opätovne predniesol, väčšinou skôr prezentované návrhy dôkazov (č. l. 6046 - 6056). Predseda senátu (ako aj obhajca spoluobvineného JUDr. U. M.) reagovali na niektoré návrhy tak, že už boli vykonané. Súd následne podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol návrhy, o ktorých predtým nerozhodol (č. l. 6056). Predseda senátu súdu prvého stupňa súčasne podľa § 274 ods. 1 Tr. por. vyhlásil dokazovanie za skončené (č. l. 6057). Z dôvodu následného doplnenia dokazovania (vrátane dôkazu, ktorý vyplynul zo záverečnej reči obvineného ako súčasť jeho obrany) podľa § 276 ods. 1 Tr. por. predseda senátu na hlavnom pojednávaní konanom 17. februára 2015 dal procesným stranám možnosť navrhnúť ďalšie dôkazy. Nakoľko žiadne návrhy neboli, dokazovanie vyhlásil za skončené (č. l. 6313). Obvinený v rámci odvolania trval na vykonaní dôkazov, ktorými sa podľa neho súd prvého stupňa nezaoberal, resp. ich nedôvodne odmietol (str. 17 a nasl. odôvodnenia odvolania zvoleným obhajcom JUDr. Milošom Kaščákom) a následne podal odvolaciemu súdu návrh na začatie prejudiciálneho konania. Pri výsluchu zatknutého obžalovaného dňa 8. marca 2018 navrhol vypočuť súdnych znalcov MUDr. Juraja Lexmanna a MUDr. Kvetoslava Moravčíka k podaným znaleckým posudkom (vypracovaným za účelom posúdenia duševného stavu obvineného). Odvolací súd na verejnom zasadnutí konanom 21. marca 2018 podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať dôkazy uvedené pod bodom 1/ (návrhy z odôvodnenia odvolania) z dôvodu, že sa nimi zaoberal súd prvého stupňa a týkali sa okolností nepodstatných pre rozhodnutie alebo okolností, ktoré možno zistiť inými, už skôr navrhnutými a vykonanými dôkazmi, pričom záver súdu dostatočne vyplýval z vykonaného dokazovania a jeho vyhodnotenia súdom prvého stupňa (č. l. 6849). K návrhu obvineného pod bodom 2/ (návrh obvineného z 30. novembra 2016 na predloženie predbežnej otázky Európskemu súdnemu dvoru v zmysle čl. 234 Zmluvy o európskom spoločenstve) odvolací súd uviedol dôvody, ktoré bránia podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania, najmä pre absenciu sporného práva Únie. Návrhu obvineného na vypočutie znalca (bod 3/) čiastočne vyhovel, keď dokazovanie doplnil o výsluch znalca MUDr. Juraja Lexmanna. Znalca MUDr. Kvetoslava Moravčíka nebolo možné vypočuť pre jeho neprítomnosť na verejnom zasadnutí (k tomu sa dovolací súd vyjadrí nižšie). Nakoľko procesné strany nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, odvolací súd vyhlásil dokazovanie za skončené a udelil slovo na konečné návrhy (č. l. 6853). Obhajca obvineného v konečnom návrhu trval na vypočutí znalca MUDr. Kvetoslava Moravčíka.

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže medzi práva obvineného nepatrí vyhovieť všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súdoch zvážiť, či navrhnutý dôkaz považujú za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospejú k negatívnemu výsledku, sú povinné rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Dovolací súd z predloženého spisu pritom zistil, že súdy nižšieho stupňa sa zaoberali navrhnutými dôkazmi, pričom v prípade ich nevykonania boli zákonným spôsobom odmietnuté s náležitým odôvodnením. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné vnímať ako celok. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia podrobným spôsobom rozviedol dôkazy, ktorými mal preukázať vinu obvineného, pričom ich konfrontoval aj s tvrdeniami obvineného. Za tejto situácie nemožno prisvedčiť názoru obvineného, že by zdôvodnením odmietnutia vykonania návrhov na dokazovanie poukazom na svoju skoršiu argumentáciu v tom istom rozhodnutí došlo k porušeniu jeho práv na obhajobu. Účelom odôvodnenia rozhodnutia nie je mechanické opakovanie skôr dostatočne prezentovaných záverov, ktoré spĺňajú atribúty vyžadujúce ustanovením § 168 Tr. por. Dôvodnosť odmietnutia dovolací súd navyše nebol oprávnený skúmať.

Obdobný názor k dokazovaniu zastáva aj ústavný súd. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že

všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie ústavného súdu z 31. augusta 2004, sp. zn. IV. ÚS 252/04). Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené (uznesenie ústavného súdu z 11. júla 2012, sp. zn. II. ÚS 258/2012).

K neporušeniu práv obvineného dospel ústavný súd, na základe ústavnej sťažnosti obvineného, ktorú založil na totožnej námietke o porušení jeho práv pre nedostatočné odôvodnenie odmietnutia vykonania dôkazov, v uznesení z 29. júla 2021, č. k. III. ÚS 437/2021-22 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“). Ústavný súd vyslovil udržateľnosť rozhodnutí, a to aj s ohľadom na rozsiahle dokazovanie vykonané súdmi nižšieho stupňa, v dôsledku „ktorých boli schopné dospieť k záverom o otázkach, ku ktorým sťažovateľ navrhoval ďalšie dokazovanie“.

Obvinený vzhladol porušenie svojich práv aj v nevypočutí znalca MUDr. Kvetoslava Moravčíka k vypracovanému znaleckému posudku, z ktorého rezultovali odlišné závery ako v znaleckom posudku znalca MUDr. Juraja Lexmanna.

Podľa § 144 ods. 1 Tr. por. znalec musí byť pri pribratí upozornený na povinnosť bez odkladu oznámiť skutočnosti, pre ktoré by mohol byť vylúčený alebo ktoré mu vo veci bránia byť činný ako znalec. Musí byť tiež poučený o význame znaleckého posudku z hľadiska všeobecného záujmu a o trestných následkoch vedome nepravdivého znaleckého posudku.

Podľa § 144 ods. 2 Tr. por. ak znalecký posudok obstará niektorá zo strán, poučí príslušný orgán činný v trestnom konaní alebo súd znalca na okolnosti uvedené v odseku 1.

Podľa § 145 ods. 2 Tr. por. znalec podá posudok spravidla písomne. Len výnimočne, v jednoduchších prípadoch, možno dovoliť, aby ho nadiktoval do zápisnice o výsluchu. Ak znalec spracoval posudok písomne, stačí, aby sa pri výsluchu naň odvolal. Posudok sa doručuje aj obhajcovi, a to na trovy obhajoby.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu na str. 26 je zrejmé, že odvolací súd nepovažoval posudok podaný znalcom MUDr. Kvetoslavom Moravčíkom za znalecký posudok v pravom zmysle slova, ale z dôvodu jeho vypracovania na žiadosť strany v konaní len za „posudok“, ktorý možno ako dôkaz vykonať iba listinou, pričom odkázal na staršie „judikáty“. Dovolací súd sa s uvedeným názorom nestotožnil. Znalecký posudok predložený súdu obhajobou je potrebné považovať za riadny znalecký posudok, pričom všetky poučenia je v takom prípade v zmysle ustanovenia § 144 ods. 2 Tr. por. povinný uskutočniť súd a následne znalca v zmysle ustanovenia § 145 ods. 2 Tr. por. vypočuť (o to viac, ak do úvahy prichádzali rôzne závery o duševnom stave obvineného). Čítať znalecký posudok by bolo možné len v prípade, ak by bol znalec pred podaním znaleckého posudku poučený, neboli by pochybnosti o správnosti a úplnosti znaleckého posudku a prokurátor i obžalovaný by s tým súhlasili. Nakoľko uvedené podmienky neboli splnené, odvolací súd mal znalca vypočuť. Nad rámec uvedeného dovolací súd dodáva, že mu nie je zřejmý obsah „judikátov“, na ktoré odvolací súd poukazoval, nakoľko rozhodnutia s takým označením sa mu nepodarilo dohľadať v žiadnej dostupnej databáze rozhodnutí alebo v komentároch k jednotlivým ustanoveniam týkajúcich sa znaleckého posudku.

Formálne pochybenie zo strany odvolacieho súdu však nemalo materiálny dopad na práva obvineného na obhajobu, nakoľko druhý znalec MUDr. Juraj Lexmann sa vyjadril aj k odlišnosti záverov oboch znaleckých posudkov a obhajca obvineného vykonal výsluch daného znalca. Zároveň nešlo o jediný znalecký posudok, z ktorého by nevyplývali závery o duševnej chorobe obvineného, keď už v skorších

štádiách konania bol na obvineného vypracovaný znalecký posudok za účelom, či je schopný zúčastňovať sa úkonov trestného konania (s pozitívnou odpoveďou). Súčasne je nutné poznamenať, že obvinený sa zúčastňoval hlavných pojednávaní na súde prvého stupňa, kde fundovane kládol svedkom otázky a zapájal sa do diania. Odvolací súd pritom prihliadol aj na správanie obvineného počas výsluchu týkajúceho sa väzby, ktoré taktiež nevyvracalo hypotézu o správnosti znaleckého posudku vypracovaného MUDr. Jurajom Lexmannom. Na margo námietky obvineného, že pri väzobnom rozhodovaní vyšlo najavo, že trpí duševnou chorobou, ktorá nastala po spáchaní činu, v dôsledku ktorej nie je schopný chápať zmysel trestného konania, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že znalecký posudok MUDr. Kvetoslava Moravčika č. 22/2017 bol spracovaný 29. augusta 2017, pričom výsluch zatknutého obžalovaného sa uskutočnil 8. marca 2018, kedy obhajoba odvolaciemu súdu predložila predmetný znalecký posudok. Návrh obhajcu obvineného na prerušenie trestného stíhania bol odvolaciemu súdu doručený až 20. marca 2018. V časovej korelácii jednotlivých úkonov (s prihliadnutím na opakované ospravedlnenia obvineného z účasti na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu za súčasného trvania na svojej prítomnosti napriek tomu, že v rovnakých prípadoch pred súdom prvého stupňa dával súhlas na konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti) sa potom konanie obvineného javí ako účelové, v snahe oddialiť konečné rozhodnutie v jeho trestnej veci.

V súvislosti s predmetnou námietkou dovolací súd poukazuje na vyššie citované rozhodnutie ústavného súdu, ktorý takisto nevzhliadol porušenie práv obvineného podľa čl. 6 dohovoru, „keďže porušenie tohto práva treba posúdiť v nadväznosti na to, že najvyšší súd oba znalecké posudky obsahovo konfrontoval nielen porovnaním ich záverov, ale aj tým, že prostredníctvom iných zistení dospel k záveru o nesprávnosti znaleckého posudku predloženého sťažovateľom“.

Dovolací súd nezistil porušenie práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom ani v prípade ustanovených obhajcov.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený po svojom zadržaní dňa 5. novembra 2009 splnomocnil na zastupovanie JUDr. Moniku Ilčíšninovú (č. l. 298), ktorá dala substitučné splnomocnenie JUDr. Jozefovi Alušikovi. V ten istý deň obvinený udelil plnú moc na zastupovanie aj JUDr. Sergejovi Romžovi (č. l. 304) a dňa 11. augusta 2010 JUDr. Petrovi Poledníkovi a JUDr. Vladimírovi Jablonskému (č. l. 314, 315). Do odvolania plných mocí dňa 28. marca 2011, resp. 4. apríla 2011 sa obhajcovia (najčastejšie JUDr. Monika Ilčíšinová alebo JUDr. Sergej Romža) zúčastňovali úkonov v prípravnom konaní, vrátane výsluchov svedkov v Českej republike v rámci právnej pomoci, ako aj podávali v mene obvineného rôzne podania (sťažnosti proti uzneseniam o vznesení obvinenia, žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, návrhy na dokazovanie atď.).

Vzhľadom na povinnú obhajobu a márne uplynutie lehoty na zvolenie si obhajcu, sudca pre prípravné konanie obvinenému uznesením z 18. mája 2011, sp. zn. Tp 42/2011 ustanovil za obhajcu JUDr. Ondreja Mularčika (č. l. 333). Ustanovený obhajca žiadosťou z 27. mája 2011 požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovania obvineného, nakoľko sa ako riadiaci člen predsedníctva Slovenskej advokátskej komory zúčastnil na rozhodovaní o pozastavení výkonu advokácie obvinenému v súvislosti s konaním, v ktorom ho mal obhajovať. Zároveň bolo obhajcovi zo strany obvineného oznámené, že s ním nesúhlasí nielen z dôvodu rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory, ale aj pre jeho vzťah k splnomocnenému zástupcovi poškodeného JUDr. Petrovi Vačokovi. Sudca pre prípravné konanie preto uznesením z 31. mája 2011, sp. zn. Tp 42/2011 (č. l. 334) obhajcu oslobodil a následne obvinenému náhodným výberom ustanovil JUDr. Milana Rolla so sídlom v Bratislave (č. l. 337). Obhajca JUDr. Milan Roll požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovania pre mimoriadnu pracovnú zaťaženosť. Sudca pre prípravné konanie po preverení skutočností na Slovenskej advokátskej komore žiadosti nevyhovel, keďže obhajca bol naďalej vedený v zozname ex offio advokátov a za prvý polrok 2011 prevzal 96 nových vecí, pričom minimálne v polovici z nich figuroval ako ustanovený obhajca (č. l. 339). Predmetný obhajca bol vyrozumený o vykonaní výsluchu JUDr. S. P., zástupcu poškodeného, ktorého sa nezúčastnil. Dostavil sa až na preštudovanie vyšetrovacieho spisu, v rámci ktorého žiadal o zastavenie trestného stíhania obvineného. Po podaní obžaloby obhajca JUDr. Milan Roll 6. septembra 2012 opätovne požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovania pre stratu dôvery medzi ním a jeho klientom. Predseda senátu

súdu prvého stupňa 11. decembra 2012 žiadosti vyhovel (č. l. 5127) a obvinenému uznesením z 18. decembra 2012, sp. zn. PK-2T/23/2012 ustanovil za obhajcu Mgr. Pavla Hosa so sídlom v Bratislave (č. l. 5138). Obhajca preštudoval celý spis, vyhotovil z neho fotokópie, vyjadril sa k obžalobe, predložil návrhy na vykonanie dôkazov a zúčastnil sa verejného zasadnutia konaného 14. marca 2013. Obhajca požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovania, ktoré odôvodnil zdravotnými problémami, pracovnou vyťaženosťou, svojou špecializáciou a postojom obvineného, ktorý nereagoval na výzvy o osobné stretnutie. Jeho žiadosti bolo vyhovené uznesením predsedu senátu z 20. marca 2013 (č. l. 5280). Po uplynutí lehoty na zvolenie si obhajcu predseda senátu opatrením z 20. marca 2013 ustanovil obvinenému za obhajcu JUDr. Ľuboša Kizivata so sídlom v Michalovciach (č. l. 5282), nakoľko obvinený na verejnom zasadnutí požiadal o ustanovenie obhajcu z okolia miesta jeho bydliska. Predmetná obhajca nahliadal do spisu, robil si fotokópie, navštívil obvineného a zúčastnil sa niektorých hlavných pojednávaní. Aj tento obhajca požiadal o oslobodenie od povinnosti obhajovania pre pracovnú vyťaženosť, rozsah trestnej veci, vzdialenosť súdu od advokátskej kancelárie a zastupovanie klientov v obchodnoprávných sporoch proti spoločnostiam personálne prepojených s obvineným. Predseda senátu prípisom z 10. apríla 2013 obhajcovi oznámil dôvody nekonania o jeho žiadosti podľa § 43 Tr. por., ktoré bližšie rozviedol (č. l. 5348). Napriek tomu predseda senátu opatrením z 11. apríla 2013 obvinenému ustanovil aj náhradného obhajcu Mgr. Slavomíra Slávika so sídlom v Bratislave (č. l. 5356), ktorý nahliadal do spisu, robil si fotokópie a zúčastnil sa hlavných pojednávaní. V odvolacom konaní si obvinený zvolil za obhajcu JUDr. Miloša Kaščáka (č. l. 6457).

Zo spisu je zrejmé, že obvinený bol počas celého konania zastúpený obhajcami. Pokiaľ ide o námietku obvineného o kvalite poskytovanej právnej pomoci, vzdialenosť medzi sídlom advokátskej kancelárie a bydliskom obvineného nebolo relevantné, keďže obhajca mal právo si voči štátu uplatniť náhradu za účelne vynaložené výdavky, vrátane cestovných výdavkov a za stratu času (§ 15 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), pričom súd ustanovoval obhajcov so sídlom v Bratislave pre hospodárnosť konania, keďže vyšetrovacie úkony prebiehali v Bratislave a hlavné pojednávania v Pezinku. Navyše obvinený niekoľkokrát vycestoval do Bratislavy za účelom prevzatia fotokópií vyšetrovacieho spisu, a to už aj v čase, keď mal ustanoveného obhajcu JUDr. Milana Rolla. Preto jeho tvrdenie o nemožnosti poskytovania riadnej právnej pomoci pre vzdialenosť neobstoí. Zároveň z vyjadrení ustanovených obhajcov (s výnimkou JUDr. Ľuboša Kizivata a náhradného obhajcu) vyplynulo, že bola narušená dôvera medzi nimi a obvineným, resp. absentovala komunikácia pre ignorovanie výziev na osobné stretnutie zo strany obvineného. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že všetky návrhy na oslobodenie od povinnosti obhajovania vzišli od ustanovených obhajcov. Obvinený síce počas celého konania prezentoval nespokojnosť s poskytovanými službami, avšak súdu žiadosť o zmenu obhajcu nezaslal.

Vo vzťahu k spôsobu výkonu advokácie zo strany JUDr. Milana Rolla sa dovolací súd stotožnil s názorom obvineného o jeho pasivite. Z nekonania obhajcu však nemožno rezumovať porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, keďže po ustanovení tohto obhajcu sa uskutočnil iba jeden výsluch zástupcu poškodeného, ktorým bol JUDr. S. P. t. Tento bol vypočutý aj na hlavnom pojednávaní, kde bol obvinený riadne zastúpený a aj sám zástupcovi poškodeného kládol otázky. Všetky ostatné úkony v prípravnom konaní boli uskutočnené za prítomnosti zvolených obhajcov, s výnimkou výsluchov svedkov Ing. Q. P. a U. O., o termíne ktorých však boli riadne vyrozumení. Súčasne zvolení obhajcovia a obvinený predložili orgánom činným v trestnom konaní množstvo dôkazov.

U zvyšných ustanovených obhajcov nemožno konštatovať nesprávne vedený spôsob výkonu právnej pomoci. Mgr. Pavol Hos bol oslobodený aj pre svoje zdravotné problémy, pričom počas svojho ustanovenia vykonával úkony. JUDr. Ľuboš Kizivat sa zúčastňoval hlavných pojednávaní a v prípade svojej absencie bol vždy prítomný náhradný obhajca Mgr. Slavomír Slávik. Obaja sa pritom zapájali do diania na pojednávaní.

Aktívny bol aj sám obvinený, ktorý okrem predkladania návrhov na doplnenie dokazovania, kládol svedkom otázky, pričom mu predseda senátu bol vždy nápomocný a vysvetľoval jednotlivé procesné

postupy súdu, resp. ho usmerňoval pri výsluchoch svedkov, aby bola zodpovedaná otázka, ku ktorej obvinený smeroval, a to aj napriek tomu, že boli na hlavnom pojednávaní prítomní obhajcovia obvineného. V odvolacom konaní bol navyše zastúpený aj zvoleným obhajcom JUDr. Milošom Kaščákom, ktorý podával rôzne návrhy.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. z dôvodu nevykonania navrhnutých dôkazov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie) [bližšie pozri R 24/2020].

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súdom nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom, nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Nevykonanie (svojvoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Tr. por. (uznesenie najvyššieho súdu z 23. septembra 2020, sp. zn. 2 TdoV 3/2019).

Obvineným prezentovaný názor o rozšírení daného dovolacieho dôvodu o opomenuté dôkazy nie je správny. Dovolací súd nemôže na podklade dovolania obvineného preskúmať skutkové okolnosti, prehodnocovať dôkazy, ani ich hodnotiť. Prípadný rozpor skutkového stavu s vykonaným dokazovaním by bolo možné napádať jedine podľa § 371 ods. 3 Tr. por. prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti, ktorý však koná iba na podnet.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že tie isté námietky môžu byť subsumovateľné len pod jeden dovolací dôvod. Pritom platí, že námietka sa primárne podradí pod príslušný špeciálny dôvod dovolania, nie aj pod všeobecný dôvod.

Súčasťou dovolania bol aj návrh obvineného na prerušenie výkonu trestu odňatia slobody do času rozhodnutia o dovolaní.

Podľa § 380 ods. 4 Tr. por. minister spravodlivosti alebo generálny prokurátor môže výkon rozhodnutia, proti ktorému podal dovolanie, odložiť alebo prerušiť až do rozhodnutia. Po podaní dovolania môže tak urobiť aj dovolací súd.

Trestný poriadok ponecháva na uvážení dovolacieho súdu, či v konkrétnej trestnej veci vzhľadom dôvody na prerušenie výkonu rozhodnutia, proti ktorému bolo podané dovolanie. Nakoľko dovolací súd nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, výkon trestu odňatia slobody obvinenému neprerušil.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd pomerom hlasov 5:0 dovolanie obvineného Mgr. Ing. Mgr. G. G. podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.